Poświąteczne wydanie popołudniowe

Cena 10 cent. „VILNIAUS KURJERIS" Poniedziałek, 11 marca 1940 r.

KURJER WILEŃSKI

Adresas: Vilnius, Vysk. Matulevičiaus g-vė 4
Adres: Wilno, Biskupa Matulewicza 4
REDAKCJA, tel. 79 przyjmuje od godziny 11 ej do 14-ej
ADMINISTRACJA, tel. 99, czynna od godziny 9-ej do 20-ej bez przerwy.

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cent. Zagranicą 6 lt.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogł. tekstowe za 1 mm. 75 cnt., za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt. za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty 1 lt. za wiersz jednoszpaltowy. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 5 łam. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada.

Porozumienie między Anglią i Włochami

w sprawie węgla niemieckiego

LONDYN (Elta). Oficjalnie donoszą, iż rząd brytyjski postanowił zwolnić 13 statków włoskich, mających ładunki węgla, które niedawno odprowadzone zostały do baz kontroli kontrabandy. Oficjalny komunikat podaje, iż hrabia Ciano przyjął ambasadora brytyjskiego w Rzymie Sir Percy Lorraine, który poinformował go o decyzji rządu brytyjskiego. **Statki włoskie, które dotychczas nie wyruszyły w podróż powrotną do Italii z ładunkiem węgla, zabiorą jedynie balast i ani jeden statek włoski nie będzie posyłany po węgiel.**

Kompromis zadawala Anglię

LONDYN (Elta). W związku z ogłoszonym wczoraj w Londynie oficjalnym komunikatem w sprawie stanowiska, dotyczącego importu węgla niemieckiego do Italii, londyńskie koła dyplomatyczne oświadczyły, iż **uzyskany kompromis całkowicie zadawala Wielką Brytanię i że w przyszłości można będzie w atmosferze zaufania omówić ogólne stosunki ekonomiczne pomiędzy Wielką Brytanią i Italią.** Ze względu na późny czas w Londynie nie ogłoszono żadnych komentarzy, oraz nie podano w jakich okolicznościach osiągnięto zostało porozumienie Wielkiej Brytanii i Italii. **Komunikat oficjalny nie wyjaśnia dla czego porozumienie Rzymu i Londynu osiągnięte zostało jeszcze przed tym, nim Wielka Brytania zdążyła odpowiedzieć na protest Italii.** Odpowiedź Wielkiej Brytanii na protest rządu włoskiego była przygotowana już w piątek wieczorem. W związku z osiągniętym porozumieniem odpowiedź ta będzie zmieniona i wysłana do Rzymu dopiero po kilku dniach. W Londynie obecnie już stwierdzają, iż **okres naprężenia pomiędzy Rzymem a Londynem już minął i że rokowania handlowe będą mogły rozpocząć się w zupełnie przychylnych okolicznościach.**

*

LONDYN (Elta). W piątek po południu Lord Halifax przyjął na audiencji ambasadora Włoch w Londynie Bastianini. Według Havasa omawiano sprawy, powstałe w związku z zatrzymaniem w bazach kontroli angielskiej statków włoskich, załadowanych węglem niemieckim.

Niemcy jednak liczą na Włochy

Jaki jest właściwy cel wizyty Ribbentropa w Rzymie

RZYM (Elta). Po przybyciu Ribbentropa do Rzymu w dniu 10-go marca rb. z samego rana rozpoczęły się rozmowy Ribbentropa z ministrem Ciano. Po południu minister Ribbentrop wraz z min. Ciano udał się do Mussoliniego do pałacu weneckiego, gdzie odbędzie się prywatny podwieczorek dla członków delegacji niemieckiej. W poniedziałek, po audiencji u Papieża, rozmowy będą toczyły się dalej z przedstawicielami rządu włoskiego. Z Rzymu Ribbentrop prawdopodobnie wyjedzie w poniedziałek wieczorem.

*

AMSTERDAM (Elta). W związku z podróżą ministra spraw zagranicznych Rzeszy do Rzymu Reuter ze źródeł miarodajnych donosi, iż **Ribbentrop może zaproponować Mussoliniemu utworzenie bloku niemiecko-sowiecko-włoskiego**, skierowanego przeciwko sprzymierzeńcom. Jakoby jednym z najlepszych sposobów zbliżenia Rosji i Italii jest powierzenie Italii pośrednictwa w konflikcie fińsko-sowieckim. W ten sposób Rzym wszedłby w bezpośredni kontakt z Moskwą. Według pogłosek Rosja Sowiecka i Niemcy gotowe są do zagwarantowania integralności Rumunii.

Normalne wydarzenie

RZYM (Elta). Poranna prasa rzymska na naczelnych miejscach donosi o przyjeździe Ribbentropa. „Popolo di Roma" podkreśla, iż przyjazd Ribbentropa jest zupełnie **normalnym wydarzeniem w tych nienormalnych czasach, ponieważ umowy państw osi przewidują stałą wymianę zdań przedstawicieli tych państw**, szczególnie w tych wypadkach, gdy decydowane są problemy interesujące oba kraje.

Ewakuacyjny plan „Angriffu" odnośnie W. Brytanii

BERLIN (Elta). „Angriff" ogłasza otrzymane z Anglii wiadomości o projektach przeniesienia w razie potrzeby centrum życia duchowego, techniki, administracji i życia ekonomicznego imperium brytyjskiego do Kanady.

Pismo niemieckie plan ten motywuje następująco: 1) Anglia znajduje się w obliczu nieprzyjaciela, przeciwko któremu nie może wytworzyć koalicji, 2) fakt iż Anglia znajduje się na wyspie, ze względu na nowoczesną broń, a przedewszystkiem lotnictwo, jest dla niej szkodliwym a nie korzystnym, 3) siłę floty zwycięża lotnictwo, 4) znajdują się w wielkim niebezpieczeństwie drogi komunikacji imperium i 5) na wyspach Anglicy posiadają niedostateczną ilość żywności. Zaostrzenie wojny morskiej mogłoby sprowadzić katastrofalne skutki.

Pismo niemieckie, na podstawie tych rozumowań opisuje następujący plan: 1) Kanada stałaby się centrum imperium brytyjskiego, 2) król, jako symbol jedności brytyjskiego imperium światowego, przeniósłby się z Londynu do Ottawy, 3) rząd i organy rządowe przeniesione zostałyby do Montrealu, 4) baza floty znajdowałaby się w Van Couwer, 5) centra przemysłowe byłyby przeniesione na wybrzeża Kanady.

Dalej „Angriff" podkreśla cały szereg faktów, które jego zdaniem wykazują systematyczne wykonywanie podobnego planu. Pismo wymienia pozostawienie w Stanach Zjednoczonych statku „Queen Elisabeth", przesyłanie złota z banku angielskiego do amerykańskiego federalnego banku rezerw i t. d.

Na zachodzie utarczki patroli

PARYŻ (Elta). Komunikat dowództwa francuskiego ogłoszony w sobotę wieczorem donosi: „W dniu dzisiejszym oddziały francuskie rozproszyły kilka oddziałów nieprzyjacielskich. Zabraliśmy do niewoli kilku żołnierzy niemieckich.

PARYŻ (Elta). Komunikat dowództwa francuskiego ogłoszony w niedzielę rano donosi, iż w nocy z soboty na niedzielę, nie wydarzyło się nic szczególnego.

Pierwszy obóz internowanych w Szwecji

SZTOKHOLM (Elta). W okręgu Dalarn utworzony został pierwszy obóz internowanych w Szwecji, do którego wysłano już 40-tu cudzoziemców.

Białą księgę wręczono Papieżowi

WATYKAN (Elta). W dniu 9 marca wręczono Papieżowi „Białą Księgę", w której zebrane są wszystkie dokumenty o wysiłkach stolicy apostolskiej dla dobra pokoju, uczynionych po objęciu władzy kościoła przez Papieża Piusa XII.

Socjaldemokraci fińscy o sytuacji

HELSINKI (Elta). DNB donosi, iż organ fińskiej frakcji socjaldemokratycznej w dniu 9 marca ogłosił artykuł, w którym między innymi pisze: „wojna jeszcze się nie zakończyła. Byłby to cud, gdyby mała Finlandia przez dłuższy czas opierała się zwycięsko dużo większym siłom Rosji Sowieckiej. Jednak gdy taki cud nie staje się, trzeba mieć odwagę wyciągnąć z powstałej sytuacji odpowiednie wnioski. Prawdziwa żywotność narodu, jego prawdziwa siła i jedność może objawić się przez wyciągnięcie tych wniosków.

Rozmowy o pokoju na północy dobiegają końca

SZTOKHOLM (Elta). Według wiadomości Reutera w Sztokholmie spodziewają się, iż rokowania Sowiecko-fińskie mogą bardzo prędko zakończyć się. Według stanowiska Sowietów warunki pokojowe mogą być ustalone przed ogłoszeniem rozejmu wojennego. **Finowie proponowali już w ubiegłym tygodniu, natychmiast po rozpoczęciu rokowań wstrzymać działania wojenne.**

Prasa londyńska, komentując ostatnie wydarzenia w Finlandii, zaznacza, iż Anglia i Francja w żadnym wypadku nie sa przeciwne wprowadzeniu pokoju w Finlandii. Jednak musi być taki pokój, który naród fiński uznałby za zgodny z jego honorem. Według pism obecnie **sami Finowie muszą zadecydować i wyrzec decydujące słowo. Dzienniki angielskie stwierdzają, iż na Finlandię czyniony jest wielki nacisk. Wielka Brytania i Francja, bez żadnej wątpliwości udzieliłyby Finlandji dalszej morainej i materialnej pomocy, jeśliby Finlandia i nadal zdecydowała się walczyć Sprzymierzeńcy zdecydowani są udzielić Finlandii wszelkiej możliwej pomocy.**

Jeśliby Finowie zdecydowali się prowadzić obecne rokowania dalej, to Wielka Brytania może oświadczyć, iż wraz z Francją udziela Finlandii pełnej pomocy [illegible]. Prasa londyńska przyznaje, iż udzielanie materialnej pomocy Finlandii w dużej mierze zależeć **będzie od państw skandynawskich**, które mogą pozwolić lub nie pozwolić na zwiększenie tej pomocy. Dlatego też **stanowiska państw skandynawskich wywrą bezwzględnie wpływ na decyzję rządu Finlandii.**

Gwarancje Niemiec i państw skandynawskich

AMSTERDAM (Elta). Według wiadomości Havasa w Amsterdamie przypuszczają, iż były prezydent Finlandii Svinhufvud, który niespodzianie przybył ze Sztokholmu do Berlina, gdzie spotkał się w dniu 9 marca z kanclerzem Hitlerem i Goeringiem, uda się do Rzymu. Według pogłosek w Berlinie, **niepodległość Finlandii miałaby być zagwarantowana przez Niemcy i państwa skandynawskie.** Według Havasa zdaje **się być pewnym, iż w sobotę przedstawiciele Finlandii prowadzili w Moskwie rokowania.** W państwach skandynawskich istnieje przekonanie, iż żądania sowieckie **w stosunku do Finlandii są dużo mniejsze niż przed tym przypuszczano.** Cała prasa państw skandynawskich wyraża chęć, aby Finlandia uczyniła ustępstwa Rosji Sowieckiej, przez co można byłoby uniknąć niebezpieczeństwa, które groziłoby państwom skandynawskim gdyby Niemcy wzięły w konflikcie fińskim udział po stronie Rosji Sowieckiej.

Walki na froncie trwają

HELSINKI (Elta). Dowództwo armii fińskiej ogłosiło w sobotę następujący komunikat: W dniu 8 marca w zatoce Fińskiej była ożywiona działalność patroli w rejonie wysp Virolachosy. W zatoce Viipuri nieprzyjaciel i nadal posuwał się w kierunku pozycji fińskich. Przed Viipuri nieprzyjaciel okopał się w ziemi. Odparte zostały ataki nieprzyjaciela na północno-wschód od wybrzeża zatoki Viipuri oraz przy kilku wyspach, znajdujących się na południe i południowo-wschód od Viipuri. Również odparte zostały wszystkie ataki nieprzyjaciela w środkowej i zachodniej części przesmyku Karelskiego, podczas których nieprzyjaciel poniósł wielkie straty. Między innymi zniszczono 15 czołgów nieprzyjaciela i wiele armat.

W dniu 8 marca na wyspach znajdujących się na północny wschód od jeziora Ładogi było spokojnie. Został rozproszony oddział nieprzyjaciela na lodzie jeziora Lawajaerwi. Nieprzyjaciel atakował przez cały dzień przy Kollanjoki. Wszystkie ataki nieprzyjaciela zostały odparte z wielkiemi dla niego stratami. W lasach znajdujących się na zachód od Suojaerwi oddziały fińskie i nadal pomyślnie walczą, korzystając z różnych pułapek. **Został otoczony party atak nieprzyjaciela przy Kuhm.**

Oddziały fińskie zajęły jeden punkt oporu nieprzyjaciela, w którym oprócz różnej cennej zdobyczy zabrały do niewoli 125 żołnierzy.

Na innych odcinkach frontu była ożywiona działalność patroli i zastosowano system różnych pułapek. Lotnictwo fińskie w dniu 8 lutego dokonało lotów wywiadowczych oraz bombardowało i ostrzeliwało z karabinów maszynowych oddziały nieprzyjacielskie, czołgi i transporty żywnościowe zauważone na lodzie i wyspach, w zatoce Viipuri. Lotnictwo sowieckie najwięcej czynne było nad wschodnią częścią przesmyku Karelskiego. Według stwierdzonych wiadomości stracono 6 samolotów nieprzyjacielskich, przy czem należy doliczyć stracenie dwóch samolotów nieprzyjacielskich, o czym poprzednio nie było żadnych wiadomości.

HELSINKI (Elta). Według wiadomości Reutera oddziały armji sowieckiej, które atakowały przez lód zatoki Viipuri dotarły do lądu i umocniły się na zachodnim brzegu zatoki w 16-kilometrowym pasie.

U.S.A. nie pośredniczy

LONDYN (Elta). Według otrzymanych z Londynu wiadomości Havasa w dniu 9 marca zauważono bardzo ożywioną działalność dyplomatyczną w ambasadzie Stanów Zjednoczonych i poselstwie Szwecji w Moskwie.

*

WASZYNGTON (Elta). Minister spraw zagranicznych Hull w dniu 9 marca oświadczył, iż ambasador Stanów Zjednoczonych w Moskwie nadesłał raport o swej rozmowie z komisarzem spraw zagranicznych Mołotowem. Raport ten nic nie wspomina, by Mołotow proponował Stanom Zjednoczonym pośredniczyć w konflikcie fińsko-sowieckim.

Narady i podróże dyplomatów

PARYŻ (Elta). Reuter donosi, iż, w skład delegacji, która udała się do Moskwy wchodzi premier Rytis i Paasikivi, który przewodniczył rokowaniom fińsko-sowieckim przed rozpoczęciem wojny.

*

SZTOKHOLM (Elta). W dniu 9 marca poseł Wielkiej Brytanii w Sztokholmie przeprowadził dłuższą rozmowę z posłem Finlandii Erkko. Według Reutera rozmowa ta miała charakter czysto informacyjny.

*

AMSTERDAM (Elta). Według niepotwierdzonych jeszcze wiadomości, otrzymanych przez Reutera wraz z Svinhufvudem udaje się do Rzymu i minister spraw zagranicznych Finlandii Tanner.

Welles wręczył memorandum w Paryżu

LONDYN (Elta). Sumner Welles z Paryża do Londynu uda się w niedzielę samolotem francuskim. W Londynie Sumner Welles przyjęty będzie przez króla Wielkiej Brytanii. Premier Chamberlain i minister spraw zagranicznych Lord Halifax wydadzą na cześć Sumner Wellesa kolację. Pobyt w Londynie Sumner Wellesa potrwa prawdopodobnie do czwartku. Według wiadomości „Press Association" Sumner Welles z Londynu powróci do Paryża a następnie do Rzymu, gdzie przeprowadzi z Mussolinim ostatnią rozmowę przed wyjazdem do Stanów Zjednoczonych.

*

PARYŻ (Elta). Sumner Welles wręczył ministrowi finansów Francji Reynaud memorandum następującej treści: „Podstawy polityki ekonomicznej Stanów Zjednoczonych są następujące:

1) Konieczną podstawą dobrobytu narodów i pokoju stanowią zorganizowane stosunki międzynarodowe i handlowe. Wymiana międzynarodowa swoją rolę może spełniać w odpowiedni sposób tylko wówczas, jeśli wszystkie narody mogą normalnie korzystać ze wszystkich bogactw świata, a nie tylko z tych bogactw, które znajdują się w ziemiach, znajdujących się we władzy tych narodów i jeśli wszystkie narody mogą znaleźć rynek na nadwyżkę swej produkcji i będą traktowane równomiernie

2) Wymiana międzynarodowa nie może rozwijać się normalnie wówczas, gdy jest ograniczana przez wyjątkowe, dwustronne, specjalne umowy. Nie może ona rozwijać się jeśli są za wysokie taryfy oraz ograniczenia wypłat i ilości importu. Wszystko to jest środkami wojny ekonomicznej. Doświadczenie ostatnich czasów wykazało jak metody te niszczyły handel międzynarodowy w czasie pokoju, jak ujemnie wpływały na ogólną stopę życiową i wspólny dobrobyt ekonomiczny narodów, jednocześnie wywołując międzynarodowe nieporozumienia i konflikty.

3) Jeśli świat po wojnie ma być odbudowany na zasadach porządku i stałego pokoju przy eliminacji nienawiści i strachu i mają być odbudowane drogi postępu ekonomicznego, to musi być odbudowana wymiana międzynarodowa, która musi być zorganizowana na mocnych podstawach. Praca ta będzie żądała stopniowego burzenia zbyt wysokich i nierozumnych granic, znajdujących się na drodze wymiany handlowej.

Poza tym trzeba będzie uznać zasadę największego uprzywilejowania w stosunkach międzynarodowych, a w dziedzinie wypłat i kredytów utworzyć takie warunki, aby mogły egzystować materialne stosunki handlowe". **Minister finansów Francji Reynaud po porozumieniu się z Daladier oświadczył, iż rząd francuski całkowicie popiera zasady wyrażone w tym memorandum.**

*

WASZYNGTON (Elta). W kołach ministerstwa spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych oświadczono, iż takie memorandum, jakie Sumner Welles wręczył ministrowi finansów Francji Reynaud, Stany Zjednoczone wysłały przeszło 50-ciu państwom. Sumner Welles takie memorandum wręczy prawdopodobnie również i rządowi Wielkiej Brytanii. Prawdopodobnie memorandum takie zostało również doręczone Hitlerowi.

Konferencje Wellesa

PARYŻ (Elta). W sobotę przed południem Sumner Welles przyjął ambasadora Argentyny we Francji Carcano, z którym rozmawiał około godziny. Następnie Sumner Welles przyjął ambasadora Brazylii wraz z radcą ambasady brazylijskiej. Po tym Sumner Welles w towarzystwie charge d'affaires Stanów Zjednoczonych Murphy udał się do ministerstwa finansów, gdzie rozmawiał z ministrem finansów Francji Paul Reynaud. Po rozmowie w ministerstwie finansów Sumner Welles i Paul Reynaud udali się razem na obiad.

Ś. P.

Wacław Rodziewicz

Adwokat

lat 54, zmarł nagle 10-go marca 1940 roku

O czym zawiadamiają pogrążeni w żalu

Córka i Zięć

Ś. P.

Wacław Rodziewicz

ADWOKAT

zmarł dn. 10 marca 1940 r. w wieku lat 54

Eksportacja z domu załoby przy zauł. Montwiłłowskim 5 do kościoła ewangelicko—reformowanego (Zawalna) odbędzie się dn. 11 marca o godz. 5 p. p. Nabożeństwo żałobne w tymże kościele o godz. 11 dn. 12 marca, poczem pogrzeb na cmentarz ewangelicko — reformowany

O tych smutnych obrzędach zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

Żona

Niemcy o 73 tys. ludzi w Wilnie

BERLIN (Elta). Niemiecki dwutygodnik polityczny „Ostland", poświęcony zagadnieniom polityki niemieckiej na Wschodzie, będący wyrazem nastawienia sfer oficjalnych Rzeszy w zagadnieniach politycznych Europy Wschodniej, zamieścił artykuł p. t. „Litwa i zagadnienie polskie", w którym pisze:

Wiele trudności stwarza władzom litewskim kwestia uchodźców z Polski, która musi być rozwiązana w pierwszym rzędzie. Zrozumiałą jest rzeczą, że rząd litewski nawet nie myśli o tym, by udzielić zezwolenia na stałe zamieszkanie tym Polakom, którzy nie posiadają prawa na zamieszkanie w Litwie na stałe. Postara się też on jak najprędzej wysłać ich zagranicę, albo do miejsc urodzenia. W sferach polskich twierdzą, że liczba ich rodaków nie posiadających prawa na uzyskanie obywatelstwa litewskiego, a zatem i na zamieszkanie w Litwie, sięga 73.000 ludzi. Władze litewskie znalazły się wobec trudnego dylematu. Z jednej strony, uchodźcy polscy nie okazują chęci wyjazdu z Litwy, z drugiej zaś — nie wiadomo jeszcze czy i ilu uchodźców będzie mogło powrócić do miejsc swego urodzenia znajdujących się na terenach zajętych przez Niemcy lub Związek Sowiecki. Wyjazd uchodźców do państw innych spotyka się z trudnościami zarówno ze względu na działania wojenne, jak i ze względu na ograniczenia emigracyjne. Wielka liczba uchodźców polskich obciążyła Litwę nie tylko pod względem socjalnym. lecz i politycznym. Uchodźcy polscy stanowią element niespokojny i nastawiony przeciw państwu litewskiemu. Dlatego rząd litewski musiał ograniczyć swobodę uchodźców.

Środki ostrożności okazały się potrzebne, gdyż wyjaśniło się, że uchodźcy polscy, którzy znaleźli przytułek w Litwie, chcieli się wywdzięczyć przewrotami. Na Wileńszczyźnie wykryto polskie organizacje tajne, w których brali udział studenci i oficerowie. Celem tych organizacyj było przygotowanie aktów sabotażu i zorganizowanie zbrojnego powstania przy poparciu Polaków z Litwy. Władze litewskie wykryły w W i l n i e radiostację tajną, która rozpowszechniała kłamliwe wiadomości o Niemczech i podburzała Polaków z byłej Polski. W tych ciemnych robotach biorą udział nie tylko uchodźcy polscy, lecz także wielu Polaków z Litwy. Ludzie ci niczego się jeszcze nie nauczyli z awanturniczej polityki ich państwa. Są oni przekonani, że z W i l n a, które uważają oni za miasto swoje, powstanie nowe Państwo Polskie. Zdaje się, iż wierzą oni, że Litwa będzie stanowiła punkt najmniejszego oporu w ich awanturniczych dążeniach. Oni nigdy nie przyznali Litwie prawa do egzystencji, a Litwinów traktowali zawsze jako „surowiec etnograficzny". Dlatego Litwa w pierwszym rzędzie powinna się zainteresować zlikwidowaniem niespokojnego czynnika, który w postaci mniejszości polskiej i uchodźców polskich zachowuje się w Litwie arogancko. Ponieważ plany polskie nie ograniczają się do terytorium Litwy, całkiem przeto jest zrozumiałe, że Związek Sowiecki i Niemcy obserwują rozwój sytuacji z bezpośrednim zainteresowaniem. Oczekują one, że Litwa uczyni wszystko, by pohamować polskich awanturników. Jeżeli ze strony Litwy się twierdzi, że ten, kto dybie na W i l n o, dybie również na niepodległość Litwy,—to takie nastawienie popierane jest zarówno w Berlinie, jak i w Moskwie, bez najmniejszych zastrzeżeń".

Delegacja fińska w Moskwie

W ostatniej chwili otrzymaliśmy następujące:

HELSINKI, (Elta). W związku z rokowaniami sowiecko-fińskimi ogłoszono w sobotę następujący komunikat oficjalny:

Już przed pewnym czasem za pośrednictwem rządu Szwecji, rząd obu państw nawiązał kontakt. Celem tych rozmów jest zbadanie ewentualnych możliwości pokojowych.

Na zaproszenie rządu Rosji Sowieckiej rządu Finlandii do Moskwy dla rozpoczęcia rokowań, we środę udała się do Moskwy delegacja fińska, w skład której wchodzi: premier Finlandii Risto-Rytis, pełnomocnik ministra Juho Paasokivi, który prowadził pierwsze rokowania w Moskwie, generał Rudolf Walden i przedstawiciel Walno Wojonmaa. Delegacja fińska w Moskwie już dwukrotnie lub trzykrotnie spotykała się z przedstawicielami rządu Związku Sowieckiego. Podczas tych spotkań delegacja fińska zapoznała się z warunkami pokoju, proponowanymi przez Związek Sowiecki. Dotychczas nie powzięto żadnych decyzji.

Wanda Wasilewska pisze Trylogię

„Litieraturnaja Gazieta" zamieszcza wywiad swego korespondenta z pisarką Wandą Wasilewską, kandydującą obecnie na posła do Najwyższej Rady Z.S.R.R.

Wanda Wasilewska opowiedziała, że pisze obecnie wielką Trylogię, pierwsza część której p. n. „Zew Ziemi" już się ukazała. Pierwsza część trylogji Wasilewskiej, według jej słów, traktuje o życiu włościan na Wołyniu i Małopolsce przed wybuchem wojny. Druga część Trylogii dotyczyć będzie bezpośrednio wypadków wojennych, zaś trzecia traktować będzie o życiu w Z. S. R. R.

Wanda Wasilewska opowiedziała następnie korespondentowi „Litieraturnoj Gaziety", że w ciągu ostatnich paru miesięcy napisała ona sztukę teatralną na aktualne tematy, dla polskiego dramatycznego teatru we Lwowie i że zamierza w najbliższym czasie przerobić dla sceny dwie jej poprzednie powieści.

Po raz pierwszy od 25 lat

MOSKWA (Elta). DNB donosi, iż poraz pierwszy od 25 lat w Rosji Sowieckiej w Swerdłowsku, wystawiona była opera kompozytora niemieckiego, Lortzinga „Car i murarz". W nadchodzącym sezonie opera leningradzka wystawi dzieła Wagnera.

Marszałek lotnictwa Anglii w Ankarze

ANKARA (Elta) W sobotę rano przybyli do Ankary marszałek lotnictwa Wielkiej Brytanji i dowódca brytyjskich sił lotniczych w Środkowej Azii William Mitchell i dowódca francuskich sił lotniczych w Syrii i Libanie generał Jauneaud, w towarzystwie oficerów sztabów armii. W tym samym dniu przyjęci oni zostali przez ministra spraw zagranicznych Turcji Saradżogłu ministra obrony kraju Naci Tinaza i szefa naczelnego sztabu armji tureckiej marszałka Fezi Czakmaka, który na cześć oficerów brytyjskich i francuskich wydał przyjęcie. W przyjęciu tym uczestniczyli ambasadorowie Anglii i Francji, minister obrony kraju Turcji i inne osobistości.

TEATR I MUZYKA

Teatr „Pohulanka"

„Szkarłatne Róże" — na przedstawieniu wieczorowym:

Dziś, 11 bm, o godz. 19-tej, „Szkarłatne Róże"—lekka, współczesna komedia w 3-ch aktach Benedettiego. Udział biorą pp: Walentyna Alexandrowicz, Stanisław Jaśkiewicz i Władysław Surzyński.

Jutro, 12. III, o godz. 19-tej „Żeglarz". „Maria Stuart" - najbliższa premiera

Teatr muzyczny „Lutnia"

Dziś, o g. 6. 30 w., grana w dalszym ciągu wspaniale wystawiona operetka Kalmana „Król skrzypków".

Jutro ukaże się „Wiktoria i jej huzar". Przedstawienie to przeznacza się dla uchodźców.

Rejestracja Rosjan, nie posiadających praw do obywatelstwa litewskiego

Została utworzona w Litewskim Czerwonym Krzyżu grupa Nr. 25 R celem niesienia pomocy wilnianom narodowości rosyjskiej, nie posiadającym praw do obywatelstwa litewskiego. Rejestracja odbywa się codziennie, oprócz niedziel i świąt, w lokalu Rosyjskiego Towarzystwa ul. Tatarska 5 od g. 10 do 1-j.

Kolejne posiedzenie Sądu Okręgowego

Jutro, 12 b. m. rozpoczyna się po kilkutygodniowej przerwie kolejna sesja Wileńskiego Sądu Okręgowego. (c)

Akademia ku czci ś. p. L. Abramowiczu

W Bibliotece im. Wróblewskich, gdzie zmarły tyle lat owocnie pracował, odbyła się Akademia, w której wzięły udział wszystkie narodowości zamieszkujące Wilno. Mimowoli przypomniał się pogrzeb ś. p. mec. T. Wróblewskiego, którego zmarły L. Abramowicz był niejako uczniem duchowym.

Rozpoczął przemówienia, z kt. podajemy tylko rzeczy charakterystyczne b. skrócone, przewodniczący Akademii prof. M. Römer, przyjaciel zmarłego i współredaktor „Gazety Krajowej" z roku 1905. Zwrócił się najpierw po litewsku do p. wicepremiera Bizauskasa który brał udział w zebraniu, poczem mówił o ideologii L. Abramowicza dokładną robiąc analizę miłości Kraju, dzieląc ją na miłość odnoszącą się do przeszłości (takie umiłowanie może się przerodzić w muzealną wartość jedynie) i na poczucie teraźniejszości i przyszłości, określających żywą osobowość ziemi rodzinnej. L. Abramowicz kochał swój kraj rodzinny w oba sposoby. Zajmował się jego przeszłością i gromadził jej skarby, ale idąc po linii Krajowej chciał budować między narodowościami tego kraju mosty i broniąc je od wzajemnej niechęci, zapewnić harmonię tej budowy.

P. R. Mackiewicz po litewsku wyjaśniał rolę L. Abramowicza w Wilnie i jego polityczne stanowisko jako redaktora szeregu pism polskich („Gazety Wileńskiej", „Gazety Krajowej", „Przeglądu Wileńskiego", czas jakiś „Kurjera Wileńskiego").

P. L. Chomiński bardzo żywo i serdecznie ujął swoje przemówienie, wspominając, jak dalece Kraj nasz, utworzony duchowo i politycznie przez Polaków, Litwinów i Białorusinów. był ukochaniem całego życia zmarłego, jak bolał, że okoliczności polityczne przepołowiły go, gdyż o całość Litwy chodziło Mu jaknajbardziej, jak cierpiał, że dwie części kraju powstały przeciw sobie i stawały się obce sobie.

Jakiż byłby realny sposób uczczenia pamięci zmarłego, którego szanują i oceniają wszystkie narodowości naszego kraju? Uczcić Go należy miłością do kraju i ludzi, dla których chciał bez różnicy tego co wszyscy miłują najmocniej: Wolności, O wolność przekonań, rozwoju indywidualnych potrzeb narodowych, walczył zmarły całe życie i tem zasłużył sobie że wspominają Go z uznaniem Litwini, Polacy, Białorusini i Żydzi.

Ks. Stankiewicz po białorusku mówi o tym że śmierć nadaje słowom człowieka który już odszedł i jest postacią skończoną, wiele wagi i bardziej Go może słuchają niż żyjącego. Tak jest z ideą L. Abramowicza, która jest wiecznie żywa i aktualna, bo chociaż tworzył on świat idealnej sprawiedliwości trudny do zrealizowania, jednak jest to ideał do którego należy by każdy naród dążył, jeśli nie chce się zgubić.

Krótko po rosyjsku przemawiał p. Moller prez. Komitetu rosyjskiego a długo i bardzo zajmująco Dr. Wygodzki b. poseł i radny m. Wilna. Mówił o ludziach wybitnych, których pamięć na [illegible] zostaje wśród bliźnich, bo [illegible]uje ich wysoka moralność i nieskazitelna czystość przekonań i głęboki altruizm, który nie pozwala im się zamykać w ciasnych uczuciach osobistych, ale każe interesy grupy, społeczne, polityczne sprawy ogółu stawiać na pierwszym miejscu.

Tacy właśnie ludzie jak L. Abramowicz, dążą do urzeczywistnienia swego ideału życiowego po przez wszystkie przeszkody i nie zrażają się niczym.

Zostają wierni sobie całe życie.

Potem przytacza dr. Wygodzki ciekawe szczegóły świadczące, że idea krajowości kultywowana przez L. Abramowicza, ma długą za sobą przeszłość, co świadczy o jej istotnej ważności. Opowiada o zjeździe 4-ch narodowości w 1904 r. kiedy przewodniczyli W. Abramowicz, Dr. Wilejszys i Dr. Wygodzki w naradach nad ułożeniem konstytuanty dla Litwy, z uwzględnieniem postulatów wszystkich narodowości. Idea krajowości była oparta na realnych podstawach, życiowych, praktycznych i dlatego przetrwała wszystkie zmiany i zdarzenia polityczne. Krótko przemówił mec. Zagórski.

Zakończył zebranie mec. Szyszkowski odczytując z komentarzami wyjątki z artykułów „Przeglądu Wileńskiego". Poczem podziękował prof. Römer p. Wiceprem. i obecnym za przybycie i na tym zakończono tę niezwykle ważną w treści Akademię.

R.

Leidėjas: Vytautas Stanievičius. Wydawca: Witold Staniewicz. Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis. „Zničius" spaustuve. Drukarnia „Znicz". Vysk. Matulevičiaus g. 4. Tel. 340